

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

Academic Administration of the Early Childhood Basic Schools under the
Jurisdiction of Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1

สุภาพร ปานหอม¹ วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันจำนวน 464 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามวุฒิการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีความเชื่อมั่นระดับ .89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับมาก (\bar{X} = 3.99) ระดับปฏิบัติเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการประสานความร่วมมือการพัฒนาวิชาการปฐมวัย ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ปฐมวัย ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการปฐมวัย ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการปฐมวัย ด้านการประกันคุณภาพปฐมวัย ด้านการวัดและประเมินผลระดับปฐมวัย ด้านการแนะแนวการศึกษาปฐมวัย ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาปฐมวัย และความรู้ปฐมวัยแก่ชุมชน

2. แนวทางในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย ด้านการส่งเสริมความรู้ปฐมวัยแก่ชุมชน และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาปฐมวัย

¹ นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์/วิทยาลัยนครราชสีมา

² อ.ดร.หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์/วิทยาลัยนครราชสีมา

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ , ระดับปฐมวัย

ABSTRACT

The research purposes were to study and to develop guidelines for academic administration development of the early childhood basic schools under the jurisdiction of Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1. The sample was the 464 personnel of basic schools, with different of education background and worked in the different size schools; determined by the Krejcie & Morgan table; and selected by stratified random sampling method and stratified by education background and school size. The research instrument was the 5-levels estimate rating scale questionnaire, with reliability .89. The data analysis statistics were the frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research findings were:

1. The status of academic administration development of the early childhood basic schools under the jurisdiction of Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1, overall mean was at high level. The practice level sorted descending as followed: the collaboration for early childhood academic development aspect, the development of early childhood learning resources aspect, the early childhood academic promotion and support aspect, the learning process development aspect, the early childhood supervision aspect, the early childhood quality assurance aspect, the early childhood measurements and evaluation aspect, the early childhood education guidance aspect, the early childhood curriculum development aspect, the research to improve the quality of early childhood education aspect, the development of innovative media and technology for early childhood education aspect, and the promoting early childhood knowledge to the community aspect, respectively.

2. The guidelines for academic administration development of the early childhood basic schools under the jurisdiction of Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1; the data analysis found the three guidelines were: the early childhood curriculum development aspect, the promoting early childhood knowledge to the community aspect, and the development of innovative media and technology for early childhood education aspect.

Keyword : Academic Administration , Early Childhood Basic

ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย

ปัญหาของสังคมที่มีผลกระทบต่อเด็กปฐมวัยไทย คือ ความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวในการทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม ประกอบกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ไม่เอื้ออำนวยจึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเด็กในการดำเนินชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพราะเด็กวัยนี้ต้องการการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษเพราะทั้งร่างกายจิตใจสมองและนิสัยของเด็กจะสร้างและหล่อหลอมได้ดีในเด็กวัยนี้ เด็กปฐมวัยจะมีธรรมชาติและลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากบุคคลวัยอื่น ๆ ซึ่งหากผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างแบบแผนทางพฤติกรรมและเจตคติที่ดีให้แก่เด็กปฐมวัยได้แล้ว เด็กปฐมวัยจะสามารถเติบโตและมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขนโยบายพื้นฐานของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา กำหนดให้รัฐต้องจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมของชาติ โดยมีเจตนารมณ์กำหนดไว้อย่างชัดเจน ให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนคุ้มครองสิทธิสร้างความปลอดภัย ให้โอกาสทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ไม่น้อยกว่า 15 ปี และให้โอกาสทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) และการพัฒนาเด็กปฐมวัยสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตทางสังคมของเด็กซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกันไป มนุษย์จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถเติบโตและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตซึ่งต้องเริ่มตั้งแต่แรกเกิดและต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัยนั้น มีความแตกต่างจากการบริหารงานวิชาการในระดับการศึกษาอื่น คือ ในการบริหารงานวิชาการในระดับที่สูงขึ้นไปจะมุ่งเน้นในเรื่องเนื้อหาสาระทางวิชาการแต่สำหรับเด็กปฐมวัยนี้มุ่งพัฒนาการและเตรียมความพร้อมด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญา เพื่อพร้อมที่จะเข้าเรียนต่อในระดับการศึกษาภาคบังคับจุดเน้นของกิจกรรมคือจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กลักษณะเน้นในตัวเด็กคือ การช่วยเหลือตนเอง ความเป็นระเบียบและความรับผิดชอบ

การบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัยเป็นงานที่ผู้บริหารควรเอาใจใส่เป็นอย่างมากเพราะถ้าผู้บริหารทุกท่านมองข้ามจุดนี้ไปก็จะเกิดปัญหาในด้านการพัฒนาขบวนการเรียนการสอน ประสิทธิภาพของเด็กก็อาจจะลดน้อยลงไปด้วยจากปัญหาที่เด็กนำไปข้างต้นและสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และ มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัยได้ 4 ประการนั่นคือ ประการที่หนึ่งปัญหาในด้านผู้ปกครอง ไม่เข้าใจในกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษาและไม่มีความรู้ในด้านหลักสูตรเท่าที่ควร ประการที่สองผู้บริหารไม่เล็งเห็นความสำคัญในการบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัย ประการที่สามครูวิชาการไม่เข้าใจระบบการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยและ ประการที่สี่ ครูผู้สอนไม่ศึกษาหลักสูตรให้กระจ่างจึงจัดการเรียนการสอนไปตามความพึงพอใจไม่เขียนแผนการสอน ไม่มีการผลิตสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ไม่มีเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้งานวิชาการในระดับปฐมวัยไม่ปรากฏเด่นชัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1, 25)

จากสภาพที่กล่าวมาในข้างต้นนี้จึงเป็นเหตุให้นำไปสู่การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546) ทั้ง 12 ด้าน ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อันกว้างขวางและประเมินผลระดับปฐมวัย ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ปฐมวัย ด้านการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย ด้านการแนะแนวการศึกษาปฐมวัย ด้านการประกันคุณภาพปฐมวัย ด้านการส่งเสริมความรู้ปฐมวัยแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือการพัฒนาวิชาการปฐมวัยและด้านการส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่เปิดทำการสอนระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 2,952 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่เปิดทำการสอนระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครทซ์และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 464 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการสอบถามบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยเนื้อหาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่วิจัย แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิทางการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ทั้ง 12 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อันกว้างขวางและประเมินผลระดับปฐมวัย 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย 4) ด้านการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย 5) ด้านการแนะแนวการศึกษาปฐมวัย 6) ด้านการประกันคุณภาพปฐมวัย 7) ด้านการส่งเสริมความรู้ปฐมวัยแก่ชุมชน 8) ด้านการประสานความร่วมมือการพัฒนาวิชาการปฐมวัยและ 9) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการปฐมวัย

ปฐมวัย 7) ด้านการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย 8) ด้านการแนะแนวการศึกษาปฐมวัย 9) ด้านการประกันคุณภาพปฐมวัย 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ปฐมวัยแก่ชุมชน 11) ด้านการประสานความร่วมมือการพัฒนาวิชาการปฐมวัย และ 12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการปฐมวัย โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended)

3. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended) จากตำราของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

3. สร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดประเด็นของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรที่วิจัย

4. นำแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) กำหนดค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความเที่ยงตรงของเนื้อหา

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ประชากรจำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้อำนาจการโรงเรียน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในการเก็บข้อมูล จากครูโรงเรียนสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากครูโรงเรียน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 464 คน
3. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้ครูโรงเรียนสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่เป็นประชากรในการตอบแบบสอบถาม เก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง และตรวจความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 464 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ที่ตรวจสอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ผลข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของครูผู้เป็นประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา โดยการแจกความถี่ (frequency) การหาร้อยละ (percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ แปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543)
 - ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหา การบริหารงานวิชาการขอสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย โดยวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 1.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence : IOC)
 - 1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency : f) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD.)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในแต่ละด้านและโดยรวม

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขต

สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	ระดับปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย	3.97	.39	มาก	9
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.02	.38	มาก	4
3. ด้านการวัดและประเมินผลระดับปฐมวัย	3.98	.39	มาก	7
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย	3.89	.42	มาก	10
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาปฐมวัย	3.87	.49	มาก	11
6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ปฐมวัย	4.07	.38	มาก	2
7. ด้านการนิเทศการศึกษาปฐมวัย	4.02	.58	มาก	5
8. ด้านการแนะแนวการศึกษาปฐมวัย	3.98	.42	มาก	8
9. ด้านการประกันคุณภาพปฐมวัย	4.00	.36	มาก	6
10. ด้านการส่งเสริมความรู้ปฐมวัยแก่ชุมชน	3.86	.50	มาก	12
11. ด้านการประสานความร่วมมือการพัฒนาวิชาการปฐมวัย	4.08	.53	มาก	1
12. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการปฐมวัย	4.05	.30	มาก	3
โดยรวม	3.99	.25	มาก	

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$; S.D. = .25) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านการประสานความร่วมมือ การพัฒนาวิชาการปฐมวัย ($\bar{X} = 4.08$; S.D. = .53) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.07$; S.D. = .38) และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการปฐมวัย ($\bar{X} = 4.05$; S.D. = .30) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมความรู้ปฐมวัยแก่ชุมชน ($\bar{X} = 3.86$; S.D. = .50)

การวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จากข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย

ข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานวิชาการ	จำนวนความถี่	ร้อยละ
1. ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้หลักสูตรปฐมวัยกับบุคลากรที่สอนระดับปฐมวัย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	70	35.00
2. ควรมีการติดตามการใช้หลักสูตร	65	32.50
3. ควรร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นในการจัดทำหลักสูตร	40	20.00
4. ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร	25	12.50
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้หลักสูตรปฐมวัยกับบุคลากรที่สอนปฐมวัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีหลักสูตรท้องถิ่นทุกกลุ่มสาระควรร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นในการจัดทำหลักสูตร ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัยสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านการส่งเสริมความรู้ปฐมวัยแก่ชุมชน

ข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานวิชาการ	จำนวนความถี่	ร้อยละ
1. มีการวางแผนการจัดการศึกษาปฐมวัยแก่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	90	42.86
น้อยเกินไป	70	33.33
2. การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านการศึกษาปฐมวัยแก่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง	35	16.67
3. ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาปฐมวัย	15	7.14
4. มีการประเมินผลการศึกษาปฐมวัยร่วมกับชุมชน		
รวม	210	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านการส่งเสริมความรู้ปฐมวัยแก่ ชุมชน โดยเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ควรมีการวางแผนการจัดการศึกษาปฐมวัยแก่ ชุมชนและหน่วยงานอื่นควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านการศึกษาปฐมวัยแก่ชุมชน ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุน การศึกษาปฐมวัย ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการศึกษาทุกภาคเรียน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ ปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาปฐมวัย

ข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานวิชาการ	จำนวนความถี่	ร้อยละ
1. การจัดหาสื่อการเรียนการสอนเหมาะสม	50	31.25
2. การจัดทำมีคู่มือสื่อและการดำเนินงานของคู่มือสื่อ	40	25.00
3. มีการติดตามและประเมินผลการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ	35	21.87
4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสนับสนุนการเรียนการสอน	25	15.63
5. นำผลการใช้สื่อมาปรับปรุงแก้ไข	10	6.25
รวม	160	100

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา โดยเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดหาสื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับวัย ควรมีคู่มือสื่อและมีการจัดการเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดระบบ ของสื่อ ควรมีการติดตามและประเมินผลการใช้สื่อ ควรมีการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสนับสนุนการเรียนการสอน สอดแทรกในทุกกิจกรรม และควรนำผลการใช้สื่อมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาสื่อ

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้งนี้เพราะว่า การบริหารงาน วิชาการมีความสำคัญและเป็นหัวใจของสถานศึกษา ดังนั้นบุคลากรทุกฝ่ายต้องสนใจและเข้าใจเป็นอย่างดีและเห็น ความสำคัญของงานวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาและปัจจุบัน บุคลากรของสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาทุกคนก่อนเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร จะผ่านการ ฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารจากสถาบันพัฒนาผู้บริหารและวิธีการที่คณะกรรมการข้าราชการกำหนดจึงทำให้มี ความรู้ความเข้าใจเรื่องกระบวนการบริหารจัดการ ตลอดจนประสบการณ์ทักษะในการจัดการเรียนรู้ การนิเทศและติดตาม และการพัฒนาบุคลากรตลอดจนมีการสร้างความร่วมมือกับชุมชน เพื่อได้บรรลุตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะ

**NMCCON
2021**

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา

ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ.2564

"สู่ชีวิตวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ"

27 มีนาคม พ.ศ. 2564

สถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นวรัตน์ ทิพย์ธนสาร (2547) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพฯ เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพฯ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของประทวน พรหมจ้อย (2548) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมากได้แก่การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผลประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีการพัฒนาหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรการจัดกิจกรรมประสบการณ์ต่างๆให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมปัจจุบันและท้องถิ่นของชุมชน

2. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จากข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย ด้านการส่งเสริมความรู้ปฐมวัยแก่ชุมชน และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์หลักสูตรของคณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้ง
- 1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรมีการวิเคราะห์ผลการประเมินพัฒนาการ สรุปและรายงาน
- 1.3 ด้านการวัดผลประเมินผล ควรมีการวิเคราะห์ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนปฐมวัยทุกภาคเรียน
- 1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรส่งเสริมให้บุคลากรทำการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน
- 1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ ควรจัดหาสื่อและของเล่นที่มีในชุมชนและท้องถิ่นมาเสริมพัฒนาการของนักเรียน
- 1.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ควรจัดแหล่งการเรียนรู้ในลักษณะของสวนพฤกษศาสตร์หรืออุทยานการศึกษา
- 1.7 ด้านการนิเทศการศึกษา ควรมีการเยี่ยมห้องเรียน การจัดการสังเกตการณ์การจัดประสบการณ์ของบุคลากร
- 1.8 ด้านการแนะแนวการศึกษา ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้ปกครอง ในการวางแผนการแนะแนว

ภาคบรรยาย

1.9 ด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา ควรมีการเชิญบุคลากรต้นแบบให้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์เรื่องวิชาการ

1.10 ด้านการส่งเสริมความรู้สู่ชุมชน สถานศึกษาควรมีการอบรมให้ความรู้ผู้ปกครอง พ่อแม่และชุมชน เข้าใจถึงการดูแลสุขภาพอนามัยเด็กปฐมวัย

1.11 ด้านประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมผู้ปกครอง พ่อแม่และชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา

1.12 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการ ควรเสริมสร้างขวัญกำลังใจของบุคลากรในสถานศึกษาเรื่องการทำงานการรวมพลังสร้างสรรค์ผลงานในทิศทางเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาในครั้งนี้ ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานระดับปฐมวัยเพียงเท่านั้น ซึ่งในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาการบริหารงานในด้านอื่นๆ เช่น การบริหารงานทั่วไปการบริหารงาน งานบุคลากร การบริหารงบประมาณ ให้ครบทั้งโครงสร้างการบริหารงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและครอบคลุมขึ้นเนื่องจากงานดังกล่าวมีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน

2.2 ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละด้าน เช่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว.

นวรรัตน์ ทิพย์ธนาสาร. (2547). การบริหารวิชาการของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

กรุงเทพมหานคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏจันทรเกษม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

ประทวน พรหมจ้อย. (2548). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาขอนแก่น เขต 3. รายงานการศึกษานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2545). การบริหารงานวิชาการ ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

- Cronbach, Lee J. (1984). *Essentials of Psychological Testing*. 4 th ed. New York : Macmillan.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*.
Educational and Psychological Measuremen. 30(3), pp. 608-610.
- Likert, R. A. (1932). *Technique for the Measurement of Attitude*. *Archives Psychological*. 3(1),
pp. 42-48.